

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/57/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717203974
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6717203974.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivica Hanuskovej v právnej veci starostlivosti o maloletú Q. H., nar. XX. XX. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa bytom ako U. X., dieťa rodičov O. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., M. XXXX/XX a X. H., nar. XX. XX. IXXX, bytom M. M., H. XXXX/XX, t. č. H., H. S. Ds W. „VC W.“, LV-XXXX, o návrhu U. X., nar. XX. XX. XXXX, starej matky dieťaťa, bytom C., S. slobody XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, Advokátska kancelária vo Zvolene, Námestie SNP 17/29, proti Z. H., nar. XX. XX. XXXX, starej matke dieťaťa, bytom M. M., H. XXXX/XX, na určenie výživného, na odvolanie U. X. proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 14P/5/2017 - 75 zo dňa 02. 05. 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh starej matky maloletého dieťaťa U. X., v ktorej starostlivosti sa dieťa dočasne nachádza, ktorá sa proti Z. H., starej matke dieťaťa z otcovej strany (proti matke otca dieťaťa), domáhala určenia výživného v sume 80 EUR mesačne od podania návrhu, t. j. od 14. 03. 2017 z dôvodu, že otec maloletej si vyživovaciu povinnosť neplnil.

2. Súd prvej inštancie zistil, že v konaní Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/334/2014 sa stará matka U. X. domáha zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti. V tomto konaní Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 14CoP/93/2014-36 zo dňa 18. 12. 2014, právoplatným 13. 02. 2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloletú Q. H. dočasne zveril do osobnej starostlivosti starej matky U. X., nar. XX. XX. XXXX a matke dieťaťa O. H. uložil povinnosť prispievať na výživu dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Konanie v tejto veci nebolo právoplatne skončené. O určení otcovstva nebolo v čase vydania predbežného opatrenia rozhodnuté, až rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/173/2010-330 zo dňa 15. 03. 2016 bol za otca maloletej určený X. H., nar. XX. XX. XXXX a dieťa bolo zverené matke len do 18. 12. 2014, keďže potom bolo zverené vyššie uvedeným predbežným opatrením starej matke U. X.. Vzhľadom na podané odvolanie otca nebolo ani konanie vo veci sp. zn. 12C/173/2010 právoplatne skončené. Následne sa stará matka U. X. v konaní Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18P/11/2016 domáhala voči otcovi dieťaťa určenia výživného vo výške 80 EUR mesačne od 01. 07. 2014, pričom okresný súd uznesením č. k. 18P/11/2016-14 zo dňa 09. 06. 2016, otcovi dieťaťa uložil platiť k rukám starej matky U. X. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Krajský súd Banská Bystrica uznesením č. k. 15CoP/4/2014-51 z 31. 01. 2017 rozhodnutie potvrdil. Ani konanie v tejto veci nebolo právoplatne skončené.

3. Okresný súd zistil, že stará matka U. X. zabezpečuje starostlivosť o maloletú od júna 2014. Matka dieťaťa starej matke určené výživné neplatí a za zanedbanie vyživovacej povinnosti bola odsúdená rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5T/164/2015-81 z 23. 05. 2016. Stará matka býva s maloletou v prenajatom byte. Na dieťa poberala rodinné prídavky 23 EUR, náhradné výživné v sume 27,13 EUR a príspevok za starostlivosť o maloletú vo výške 117 EUR mesačne. Otec výživné na dieťa navrhovateľke neplatil a táto za otca dieťaťa náhradné výživné nedostávala. Stará matka dieťaťa z otcovej strany Z. H. bola zamestnaná, jej čistý mesačný príjem bol od 450 do 500 EUR, poberala vdovský dôchodok 220 EUR. Vlastní 4-izbový byt, ktorý má v podielovom spoluvlastníctve s druhom. Z. H. uviedla, že jej syn sa nebráni plneniu vyživovacej povinnosti, žije v H., pracuje v reštaurácii ako kuchár a od 08. 01. 2017 má s družkou syna. Kolízny opatrovník oznámil, že maloletá Q. bola starej matke zverená do dočasnej starostlivosti predbežným opatrením súdu a otec dieťaťa je rozhodnutím súdu povinný platiť k rukám starej matky výživné. Z toho dôvodu považoval návrh za nedôvodný.

4. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že použitie právnej úpravy § 68 a § 69 ods. 1 Zákona o rodine prichádza do úvahy len v prípade, ak by neexistovala vyživovacia povinnosť zo strany rodičov dieťaťa. Úprava vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom podľa § 62 Zákona o rodine je špeciálna úprava, ktorá má vo vzťahu k vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými prednosť, čo sa prejavuje v tom, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom sa musí aplikovať.

5. Okresný súd mal preukázané, že vyživovaciu povinnosť voči maloletej majú obaja rodičia dieťaťa a rozsah ich vyživovacej povinnosti bol upravený na základe predbežných opatrení súdu. V konaní nebolo preukázané, že rodičia dieťaťa si nemôžu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu plniť a skutočnosť, že si ju neplnia podľa predbežných opatrení súdu nezakladá nárok na určenie výživného od starého rodiča dieťaťa. Otec dieťaťa sa zdržiava na známej adrese v H. a skutočnosť, že si vyživovaciu povinnosť neplní dobrovoľne a ani na základe predbežného opatrenia neznamená, že tento nárok prechádza z otca na starú matku dieťaťa z otcovej strany. Pokiaľ si otec dieťaťa vyživovaciu povinnosť neplní, stará matka sa môže domáhať náhradného výživného. Navrhovateľka sa v konaní Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/334/2014 domáha zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 44 Zákona o rodine, pričom podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči dieťaťu rozhodnutím súdu nezaniká. Ak súd v tomto konaní rozhodne o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, zároveň určí rodičom dieťaťa podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine povinnosť poskytovať dieťaťu výživné. Okresný súd návrh zamietol, pretože vyživovacia povinnosť rodičov dieťaťa predchádza vyživovacej povinnosti starých rodičov a neboli tak splnené hmotnoprávne podmienky na prisúdenie výživného zo strany starej matky dieťaťa. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 62, § 45 ods. 1, ods. 7, ods. 8, § 68 a § 69 ods. 1 Zákona o rodine. Žiadnemu z účastníkov náhradu trov v zmysle § 52 CMP nepriznal.

6. Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá namietala, že rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľka sa stará o maloletú na základe rozhodnutia Okresného súdu Zvolen č. k. 14CoP/93/2014-36 z 18. 12. 2014. Vyživovacia povinnosť matky k maloletej bola určená rozhodnutím Okresného súdu Zvolen č. k. 14CoP/93/2014-36 z 18. 12. 2014 a vyživovacia povinnosť otca bola určená rozhodnutím Okresného súdu Zvolen č. k. 18P/11/2016-14 z 09. 06. 2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Banská Bystrica 15CoP/4/2017-51 z 31. 01. 2017. Matka si plnila vyživovaciu povinnosť sporadicky a otec vôbec. Vyživovacia povinnosť tak v zmysle solidarity rodinno-právnych vzťahov prešla na predkov - starých rodičov maloletej C. H., pričom navrhovateľka si vyživovaciu povinnosť plní pravidelne a druhá stará matka z otcovej strany si vyživovaciu povinnosť neplní vôbec, hoci to dieťa nevyhnutne potrebuje. Okresný súd vychádzal z úvahy, že aplikácia § 68 Zákona o rodine o vyživovacej povinnosti medzi predkami a potomkami by prichádzala do úvahy iba v prípade, ak by neexistovala vyživovacia povinnosť zo strany rodičov maloletej, pričom táto existuje, ale zo strany otca je len formálna, bez reálnej vymáhateľnosti. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím nechráni práva a záujmy dieťaťa, ale svoje stanovisko oprel o súdne konania, ktoré nie sú dosiaľ právoplatne skončené. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

7. Odporkyňa Z. H. vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedla, že jej syn, otec dieťaťa, riadne zdokladoval svoj pobyt v H., kde má pracovnú zmluvu a príjem. Navrhovateľka si uplatnila nárok na výživné voči odporkyni aj voči jej synovi. Navrhovateľka jej neumožňuje stretávať

sa s maloletou. Obaja rodičia si neplnia vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, čo neznamena, že vyživovacia povinnosť prechádza na odporkyňu, starú matku dieťaťa.

8. Kolízny opatrovník navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť.

9. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj obsah súdneho spisu v zmysle § 62, § 65 - § 67 CMP a zistil, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe správne zisteného skutkového stavu, ktorý okresný súd správne právne posúdil a svoje úvahy a rozhodnutie náležite a v potrebnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd na dôvody uvedené v rozhodnutí okresného súdu poukazuje a stotožňuje sa s nimi v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

10. Podľa § 45 ods. 1, veta prvá zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8, veta prvá Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 68 Zákona o rodine predkovia a potomkovia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť iba v prípade, ak to nevyhnutne potrebujú.

Podľa § 69 ods. 1 Zákona o rodine ak potomkovia nemôžu svoju vyživovaciu povinnosť plniť, prechádza táto povinnosť na predkov. Vzdialenejší príbuzní majú vyživovaciu povinnosť, len ak ju nemôžu plniť bližší príbuzní.

11. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj obsah súdneho spisu a zistil, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe správne a dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý okresný súd správne právne posúdil a v potrebnom rozsahu odôvodnil. Okresný súd nemal preukázané, že rodičia dieťaťa si nemôžu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu plniť a skutočnosť, že si ju neplnia podľa opatrení súdu nezakladá nárok na určenie výživného od starého rodiča dieťaťa. Otec dieťaťa sa zdržiava na známej adrese v Lotyšsku a skutočnosť, že si vyživovaciu povinnosť neplnil dobrovoľne, ani na základe predbežného opatrenia neznamena, že tento nárok prechádza z otca na starú matku dieťaťa z otcovej strany. Okresný súd návrh zamietol, pretože splnené hmotnoprávne podmienky a vyživovacia povinnosť rodičov dieťaťa predchádza vyživovacej povinnosti starých rodičov.

12. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, vyvodil z neho zodpovedajúci právny záver, rešpektoval príslušnú právnu úpravu keď zohľadnil, že vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom má vo vzťahu k vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými prednosť. Odvolanie navrhovateľky nebolo dôvodné. V odvolaní sama poukázala na konania a rozhodnutia súdov, v ktorých sa navrhovateľka domáha zverenia maloletej Q. H. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti, resp. uplatnila nároky na plnenia vyživovacej povinnosti rodičov dieťaťa k rukám navrhovateľky. Navrhovateľka je rodičom matky dieťaťa, dobrovoľne prevzala a plní vyživovaciu povinnosť k maloletej ako vzdialenejší predok dieťaťa. Súčasne sa domáha zverenia dieťaťa do svojej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 45 Zákona o rodine. Navrhovateľka sa v inom konaní nemôže úspešne domáhať, aby jej výživné na dieťa súčasne platil vzdialenejší predok zo strany otca dieťaťa, lebo o vyživovacej povinnosti rodičov, resp. iných fyzických osôb je povinný obligatórne rozhodnúť súd v konaní o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine. Navrhovateľka nemôže rozhodnutie o určení vyživovacej povinnosti v konaní o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti obísť uplatnením vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými dieťaťa podľa § 68 a nasl. Zákona o rodine, ktorá je vylúčená vzhľadom na zistený skutkový stav a iné súdne konania vedené vo veci starostlivosti o maloleté dieťa. Navyše v týchto konaniach už bola rodičom dieťaťa uložená povinnosť platiť výživné navrhovateľke. Za uvedeného stavu právna úprava podľa § 68 a nasl. Zákona o rodine neumožňuje navrhovateľke

domáhať sa platenia výživného od príbuzného jedného z rodičov dieťaťa. Rozhodnutie, ktorým bol návrh navrhovateľky zamienený je preto vecne správne a krajský súd ako súd odvolací ho potvrdil.

13. Rozhodnutie bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením (§ 44 CMP). Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, súd môže povinnému uložiť pokutu do 1 000 €, zastaviť výplatu

rodičovského príspevku povinnému a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdať ho tomu, komu bolo maloleté dieťa podľa rozhodnutia zverené, a to aj bez návrhu (§ 367 ods. 3, § 376 ods. 3, § 383 ods. 1, § 386 ods. 1 CMP).